

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA)
योजनेअंतर्गत सन २०१९-२० या वित्तीय
वर्षाकरिता केंद्र शासनाकडून दुसऱ्या
हप्त्याकरिता केंद्र हिश्यापोटी प्राप्त झालेला
निधी सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षातील
तरतुदीमधून वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: राग्रास्व- २०२० /प्र. क्र. ४२ /आस्था-१५
बांधकाम भवन, २५, मझबान पथ,
फोर्ट, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक : १७ मार्च, २०२१

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्रमांक: राग्रास्व- २०१८ /प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दि. २०.२.२०१९
२. शासन निर्णय क्रमांक : रागांपं- २०१६ /प्र.क्र. १३६/आस्था-१५ (यो-४), दि. ५.३.२०१९
३. शासन निर्णय क्रमांक : राग्रास्व -२०१९/प्र.क्र.१२३/आस्था-१५, दि. ३० .१०. २०१९ (केंद्र हिस्सा)
४. शासन निर्णय क्रमांक : राग्रास्व -२०१९/प्र.क्र.१२३/आस्था-१५, दि. ३० .१०. २०१९ (राज्य हिस्सा)

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने पंचायती राज व्यवस्थेच्या बळकटीकरणासाठी केंद्र शासनाच्या "राजीव गांधी पंचायत सशक्तीकरण अभियान" या योजनेचे पुनर्गठन करून " राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान" ही योजना सन २०१८-१९ पासून लागू केली आहे . सदर योजना केंद्र शासन पुरस्कृत असून या योजनेच्या निधीचे प्रमाण हे केंद्र हिस्सा ६०% व राज्य हिस्सा ४०% असे आहे. राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही केंद्र पुरस्कृत योजना दिनांक १ एप्रिल, २०१८ पासून कार्यान्वित करण्याबाबत केंद्र शासनाच्या पंचायती राज मंत्रालयाने D. O. M-११०१५/४१०/२०१७- CB, दि. १२ फेब्रुवारी, २०१८ अन्वये कळविले आहे . सदरची केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (Rastriya Gram Swaraj Abhiyan) ही योजना या विभागाच्या क्रमांक राग्रास्व- २०१८ /प्र.क्र.१०२ (भाग-२)/आस्था-१५, दिनांक २० फेब्रुवारी, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात राबविण्याचा निर्णय घेतला आहे.

२. केंद्र शासनाच्या केंद्रीय शक्तीप्रदान समितीच्या २२ व २३ फेब्रुवारी, २०१९ रोजी नवी दिल्ली येथे झालेल्या तिसऱ्या बैठकीत राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान या योजनेसाठी सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षाकरिता महाराष्ट्र राज्याच्या रु . १४२८९.०० लक्ष (रुपये एकशे बेचाळीस कोटी एकोणनव्वद लक्ष फक्त) रकमेच्या वार्षिक कृती आराखडयास मंजूरी दिलेली आहे.

३. पंचायती राज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या दिनांक २५ मार्च, २०२० च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत राज्यास सन २०१९-२० आर्थिक वर्षासाठी केंद्र शासनाने केंद्र हिश्यापोटी दुसरा हप्ता म्हणून रु . ९६,८६३/- (रुपये शहाण्णव हजार आठशे त्रेसष्ट फक्त) इतका निधी राज्याच्या एकत्रित निधीमध्ये प्राप्त झालेला आहे . केंद्र शासनाकडून राज्यास प्राप्त झालेल्या निधीचा तपशिल खालीलप्रमाणे आहे.

पंचायती राज मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या क्रमांक M- ११०१५/११८/२०१९-CB, दिनांक २५ मार्च, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत राज्यास सन २०१९-२० या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र हिश्याचा (६० %) दुसऱ्या हप्त्यासाठी रु . ३०,५४०/- (रु. तीस हजार, पाचशे चाळीस फक्त) Non - SC/ST (General) साठी, व रु. ६६,३२३/- (रु. सहासष्ट हजार, तीनशे तेवीस फक्त) Special Component Plan for Scheduled Castes (SCSP) (General) साठी असा एकूण रु. ९६,८६३/- (शहाण्णव हजार आठशे त्रेसष्ट फक्त) इतका निधी राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान अंतर्गत राज्यास प्राप्त झाला आहे . सदर निधी अर्थसंकल्प वितरण प्रणाली (B.D.S.) वर उपलब्ध करून राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान (RGSA) (६०: ४०) या केंद्रपुरस्कृत योजनेसाठी सन २०२०-२१ या वित्तीय वर्षाकरिता केंद्र हिश्यापोटी दुसरा हप्ता लेखाशीर्ष क्रमांक २०५३ A११७, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशीर्षखाली रु. १०२८७.६० लक्ष (रु. एकशेदोन कोटी सत्याऐंशी लक्ष साठ हजार फक्त) तरतुद अर्थसंकल्पित करण्यात आली आहे . सन २०१९-२० या वित्तीय वर्षात अर्थसंकल्पित केलेल्या तरतुदीमधून केंद्रहिश्यापोटी पहिला हप्ता म्हणून रु . ८४३.०० लक्ष (रुपये आठ कोटी त्रेचाळीस लक्ष फक्त) इतका निधी दिनांक ३०.१०.२०१९ च्या शासन निर्णयान्वये राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना वितरित करण्यात आलेला आहे.

२. आता पंचायती राज मंत्रालय भारत सरकार यांच्याकडून क्रमांक M- ११०१५/११८/२०१९-CB, दिनांक २५ मार्च, २०२० रोजीच्या पत्रान्वये केंद्र हिश्यापोटी दुसरा हप्ता म्हणून प्राप्त झालेला रु . ९६,८६३/- (शहाण्णव हजार आठशे त्रेसष्ट फक्त) निधी राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

३. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना वितरित करावयाचा निधी विभागीय आयुक्त कार्यालय, पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे. उप आयुक्त (आस्थापना), विभागीय आयुक्त कार्यालय पुणे हे आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून काम पाहतील. उप आयुक्त (आस्थापना) यांनी राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना अनुदान वितरित करावे.

४. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च अत्यंत काटकसरीने केला जाईल याबाबत राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांनी व सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी दक्षता घ्यावी. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांनी या योजनेसाठी उपलब्ध करून देण्यात आलेला निधी केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधितांना वितरित करावा आणि वितरित केलेल्या निधीचा उपयोग योग्य प्रकारे होतो किंवा नाही याबाबत खातरजमा करून घ्यावी. त्याचप्रमाणे होणाऱ्या खर्चावर नियंत्रण ठेवणे आणि निश्चित केलेली उद्दिष्टे, झालेली साध्ये यावरील झालेल्या खर्चाचा आढावा घेऊन शासनास तात्काळ अहवाल पाठवावा. तसेच खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र देखील सादर करावे.

५. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे यांना वितरित केलेल्या अनुदानाच्या खर्चाचे स्वतंत्र लेखे व पुस्तके तपासणीचे अधिकार प्रधान महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र-१ मुंबई आणि महालेखापाल (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र - २, नागपूर यांना राहतील व त्यांना त्यांचे काम योग्य तऱ्हेने पार पाडता यावे म्हणून संबंधित संस्था / कार्यालय संपूर्ण मदत/ सहकार्य करावे.

६. या शासन निर्णयाद्वारे मंजूर केलेल्या अनुदानातून होणारा खर्च मागणी क्र .एल-२, २०५३ जिल्हा प्रशासन, ०९३ जिल्हा आस्थापना राज्य क्षेत्र,(०६) पंच, सरपंच, सचिव, अशासकीय सदस्यांना प्रशिक्षण, (०६)(०६) राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, (केंद्र हिस्सा ६० %), लेखाशिर्ष क्र. २०५३A११७, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या लेखाशिर्षाखाली सन २०२०-२१ या आर्थिक वर्षामध्ये मंजूर असलेल्या रु. १०२८७.६० लक्ष (रु. एकशेदोन कोटी सत्याऐंशी लक्ष साठ हजार फक्त) तरतुदीतून निधी खर्ची टाकण्यात यावा.

७. सदर शासन निर्णय वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका १९७८ भाग पहिला, उपविभाग १ ते ५ मधील तरतुदीनुसार शासन निर्णय दिनांक १५ मे, २००९ सोबतच्या उपविभाग ३ मधील अ.क्र.१ परि.१६२, १६३, १६४ नुसार प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकारांचा वापर करून वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र .अर्थसं-२० २०/प्र.क्र.६४/अर्थ-३, दिनांक १६ एप्रिल, २०२०, तसेच अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक २२०० वित्त विभाग व्यय-१५, दिनांक २५.२.२०२१ आणि अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक १२१७ वित्तीय सुधारणा, दिनांक २५.२.२०२१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

८. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२१०३१२१४४१३२५३२० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

(ना.कि.कुदळ)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
२. मा.राज्यमंत्री (ग्राम विकास) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
३. मा. विरोधी पक्षनेता महाराष्ट्र विधानपरिषद/ विधानसभा, विधानभवन मुंबई.
४. मा.विधान सभा/ मा.विधान परिषद सदस्य (सर्व)
५. मा.अध्यक्ष, जिल्हा परिषद (सर्व)
६. मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
७. मा.अप्पर मुख्य सचिव (ग्रामविकास) यांचे स्वीय सहायक, बांधकाम भवन, २५ मईबान पथ, फोर्ट, मुंबई ४०० ००९.
८. मा.प्रधान सचिव (आदिवासी विकास) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
९. विभागीय आयुक्त (सर्व)
- १०.महासंचालक, यशवंतराव चव्हाण विकास प्रशासन प्रबोधिनी (यशदा), बाणेर रोड, पुणे
- ११.मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१२. उप सचिव (सर्व) ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मईबान पथ, फोर्ट, मुंबई
१३. राज्य प्रकल्प संचालक, राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष, राष्ट्रीय ग्राम स्वराज अभियान, पुणे
१४. संचालक, राज्य ग्रामीण विकास संस्था, “यशदा” पुणे.
१५. वित्त विभाग (व्यय-१५/अर्थसंकल्प-१७) मंत्रालय, मुंबई-३२
१६. नियोजन विभाग (का.क्र.१४४४), मंत्रालय, मुंबई-३२.
१७. कार्यासन (वित्त-१), ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, २५ मईबान पथ, फोर्ट, मुंबई
१८. निवडनस्ती-आस्था-१५